

London pred odločitvijo

Po soglasnosti poročil bo predložil danes lord Halifax angleški viadi v odobritev kompromisni načrt sporazuma s sovjetsko Rusijo — Optimistična Bonnetova izjava — Rusija ne zapusti demokracij — Odločen demantanti iz Moskve

ZENEVA, 24. maja. Francoski zunanji minister Bonnet in angleški zunanji minister Halifax sta sinoči odpotovala iz Ženeve. Na dobro poučenem mestu so tu prepričani, da bo v najkrajšem času dosežen popoln sporazum med Anglijo in Rusijo in da se bo Rusija zadovoljila s pogodbo v obliki skupne izjave, s katero se Anglija in Francija obvezujeta, da garantirata nedotakljivost sovjetskega ozemlja v primeru napada ali pomoči napadenim. Lord Halifax bo na današnji seji angleške vlade v Londonu predložil v odobritev ta načrt, ki ga je prinesel iz Ženeve. Ako vlada načrt sprejme, bo Rusija opustila vse druge zahteve. Zdi se, da je podpis nemško-italijanskega pakta močno vplival na pospešitev angleško-francosko-ruskega sporazuma. Posebne napore pa je v tej smeri razvil francoski zunanji minister Bonnet.

BONNETOVA IZJAVA

PARIZ, 24. maja. »Paris Soir« objavila izjavo, ki jo je dal zunanji minister Bonnet ob vrnitvi v Pariz njegovemu poročevalcu in v kateri je dejal: »Po dolgih razgovorih, ki sem jih imel v Ženevi z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom in sovjetskim londonskim veleposlanikom Majskim sem se zadržno prepričal, da bodo pogajanja med Veliko Britanijo, Francijo in sovjetsko Rusijo kmalu končana. Kar se tiče Francije, ki je že vezana s francosko-ruskim paktom, bo predstavljala ta sporazum le utrditelj njenega sistema varnosti.«

INFORMACIJE FRANCOSKEGA TISKA
PARIZ, 24. maja. Današnji jutnji pa-

riški listi poročajo, da so razgovori med lordom Halifaxom, Bonnetom in Majskim v Ženevi včeraj že toliko napredovali, da sta bila k njim pritegnjena tudi poljski delegat Komarnicki, ki je prejel nove instrukcije svoje vlade, katere je sporočila v Ženevo takoj po odločitvi glede sporočila, ki jih je prinesel z letalom s seboj iz Londona tamkašnji poljski poslanik, ter generalni tajnik romunskega zunanjega ministrstva, ki je nalašč zato včeraj prispel iz Bukarešte v Ženevo. S tem so odstranjeni še zadnji pomisleki poljske in romunske vlade. Prav tako je bil glede zahteve ruske vlade po garancijah Anglije in Francije baltskim državam, dosežen kompromis v tem, da prejme taki garan-

ciji, kot najvažnejša, le Litva. Lord Halifax, ki je zadnja dva dneva sam tudi zelo veliko pripomogel, da so se vsa ta stališča vskladila, je včeraj ponesel s seboj z letalom v London že definitivni tekst angleško-ruske pogodbe, tako da ga bo današnja kabineta seja v Londonu že lahko v celoti odobrila in ga takol sporočila Moskvi, ki bo — po trdnem prepričanju v vseh diplomatskih krogih — takoj pozitivno odgovorila, da bo zamogel podati Chamberlain na jutrišnjem zadnjem zasedanju angleškega parlamenta pred bliskovito že odločilno izjavo.

GLASOVI IZ MOSKVE

MOSKVA, 24. maja. Reuter poroča, da je dalo včeraj sovjetsko vojno ministrstvo razdeliti med ljudstvo v več milijonih izvodih natisnjeno brošuro z naslovom »Mi demokraciji v vojni ne bomo zapustili«. Vojni strokovnjaki se bavijo v brošuri podrobno z vprašanjem vojne: ed Anglijo, Francijo in Rusijo na eni ter Nemčijo in Italijo na drugi strani. Tu se tudi odločno demantirajo vse v evropskem in drugem tisku razširjene vesti o neklih pogajanjih med Rusijo in Nemčijo. Takih pogajanj ni in so le zlobna izmišljotina za zavažanje javnega mnenja.

ska v ničemer ne spremeni, visokemu komisariu Burekharžu je pa naročil, naj se v zvezi z incidenti takoj vrne v Gdansk, da pošlje Z. n. svojo poročilo. Končno je bil ponovno na vrsti kitajsko-japonski spor. Generalni tajnik Avenol je pa poročal o varčevalnih ukrepih tajništva in skorajšnji ukinitvi 87 uradniških mest. S tem je zasedanje končano.

Tajne klavzule milanskega pakta

TOKIO, 24. maja. Dasi v japonskih diplomatskih krogih ne zanikajo, da omogoča čl. 6. milanskega pakta tudi pristop Japonske, so vendar govorice, ki so bile razširjene te dni v Berlinu in Rimu o pristopu Japonske k temu paktu, vsaj za enkrat preuranjene. Japonski listi pa poročajo v zvezi s poročili iz Berlina, da vsebuje nemško-italijanski pakt tudi tajne klavzule, ki se nanašajo na italijanske aspiracije nasproti Franciji in nemške nasproti Poljski.

BERLIN, 24. maja. Včeraj je italijanski minister grof Ciano odpotoval iz Berlina v Rim. Državni kancelar Hitler, ki bi se moral proti večeru odpeljati v Obersalzberg, je nenadoma odložil svoj odhod ter sinoči sprejel vrhovne poveljnike kopnenih, pomorskih in zračnih sil.

Palestinska debata v Londonu

LONDON, 24. maja. Včeraj je bila zaključena palestinska debata v parlamentu. Vlado politiko sta ostro kritizirala Herbert Morrison in Winston Churchill, ki sta tudi glasovala proti vladi, češ, da Bela knjiga nikakor ni v skladu z Balfourjevo deklaracijo. Za vlado je glasovalo 268 poslancev, proti pa 179. Spremljevalni predlog opozicije je bil zavrnjen z 218 proti 181 glasovom. Zgornja zbornica je vladno politiko v Palestini soglasno odobrila.

Vremenska napoved. Deloma oblačno. Le tu in tam morda manjše padavine. Topleje. Mestoma vetrovno.

Zapiski

General Gajda

V češkem protektoratu so nastali zadnje dni resni spori okoli vprašanja vlade in vladne stranke. Nesoglasja so se pojavila zlasti med vodjo čeških fašistov generalom Gajdo, predsednikom dr. Hacho

in voditeljem enotne stranke Hrubim. General Gajda je poslal dr. Hachu pismo, v katerem zahteva takojšnjo rekonstrukcijo vlade, sprejetje židovskega zakona in dovoljenje, da se fašistično gibanje spremeni v legalno politično stranko. Včeraj so se zato pojavile vesti, da bo vlada rekonstruirana in da bo Gajda postal notranji minister. General Gajda je skrivnostna osebnost. Po rodu je baje Crnogorec ali Dalmatince. Prvič se je pojavil v ospredju kot češki legionar v Rusiji in postal celo general, dasi mnogi dvomijo v njegovo kvalifikacijo. Tudi v CSR je igral veliko vlogo, bil pa je pozneje degradiran, a lani spet rehabilitiran. Pred leti je ustanovil češke fašiste, ki se pa niso mogli razviti. V novih razmerah stopa zopet v ospredje in skuša razširiti češki fašizem v vodilno gibanje.

Mir in svoboda neločljiva

Brez svobode ne more biti trajnega miru, brez miru pa tudi ne trajne svobode. Mir in svoboda se javljata večkrat skupaj, ne moreta pa biti dolgo ločena! Je dal kralj Jurij VI. pred spomenikom padlim v Ottavi.

Angleži in nemški izvoz

Nemške oblasti so zaradi deviznih težkoč naročile prodajalcem dovoljenih tujih listov, naj zmanjšajo število listov, ki pridejo v poštev za prodajo. Pri tem so najbolj prizadeti angleški listi, ker je Anglija v letošnjih prvih treh mesecih kupila v veliki Nemčiji blaga samo za 79 milijonov mark, dočim je lani v istem času kupila v Nemčiji brez Avstrije in Švedov za 99 milijonov mark blaga.

Novi poklici čeških častnikov

Nekaj častnikov iz bivše češkoslovaške vojske bo sprejetih v novo obrambno formacijo, ki bo štela 7.000 do 10.000 mož, ostali pa bodo zaposleni v novi komisiji za kontrolo cen. Sedem generalov in večje število drugih častnikov sodeluje pri agrikulturnih tečajih. Okoli 500 čeških častnikov pa je ušlo na Poljsko in bodo soljeni po nemških zakonih, če se vrnejo, ker se smatra vpis v tujo vojsko za zločin proti nemški državi.

Tendence madžarskega radia

Budimpeštanski radio z oddajo v slovaškem jeziku neprestano razširja vesti o lakoti, tatvinah in drugih temnih zadevah iz Slovaške. Zunanji ministri Čzaky je obetal Slovakom, da se bo potrudil za dobre sosedne odnose med obema državama. Če je Slovaška lačna in strošna, čemu torej tako silijo Madžari vanjo, se sprašujejo Slovaki. In zakaj beže preko meje v Slovaško vojniki, če se jim na Madžarskem tako dobro godi. (Slovak Press)

Ruska letalska senzacija

Letalske vaje v stratosferi — Polet od Severnega do Črnega morja, bombardiranje obale in vrtnitev brez pristanka

MOSKVA, 24. maja. Reuter poroča, da so se vršile včeraj v Rusiji velike letalske vaje v stratosferi. Tudi bombniki so se dvignili v tako višino, kakršne te vrste letala še nikoli niso dosegala. Vaje so se raztegle od severne do južne Rusije. Več eskadrilij bombnikov se je dvignilo na obalah Severnega morja v stratosfero ter poletelo z nesluteno brzino do Črnega morja, kjer so izvršile več bombnih padov na dozdevnega sovražnika. Po

bombardiranju ob Črnem morju so se vrnile eskadrilije po stratosferi zopet k Severnemu morju. Sovjetski vojaški pilot Kokinaiki je ob tej priliki izjavil, da more z letalom, s katerim je nedavno preletel ocean, leteti naravnost do vsake evropske in azijske prestolnice, jo bombardirati in se nato brez pristanka vrniti skozi stratosfero v Rusijo. Uspehi včerajšnjih vaj so vzbudili v Rusiji in po vsem svetu ogromno pozornost.

Nesreča podmornice št. 191

PRI VAJAH SE JE VČERAJ POKVARILA AMERIŠKA PODMORNICA ŠT. 191 IN SE POGREZNILA NA DNO — NAGLI REŠEVALNI UKREPI

WASHINGTON, 24. maja. Pri včerajšnjih potapljalnih vajah ameriških podmornic je ostala podmornica št. 191 več ko eno uro dalje pod gladino, kakor je bilo predpisano. Ker je tudi potem ni bilo na površje, je odpulila na določeno mesto druga podmornica, ki je kmalu našla na gladini rdečo bojo, kakršne spuste podmornice v primeru nevarnosti. Potom telefonskega stika je javila posadka potopljene podmornice, da je za časa vaj

vdrila v strojni oddelek voda in povzročila, da se je pričela podmornica vedno bolj pogrezati in leži tedaj že na dnu morja. Posadka 60 mož je živa in zraka ima tudi še za dva dni na razpolago. Alarmirana je bila takoj admiralteta v Washingtonu, ki je poslala z letalom na pomoč 12 izkušenih potapljačev za velike globline. Na pomoč so odhitele tudi reševalne ladje.

Seja sveta Zveze narodov

HALIFAXOV IN BONNETOV GOVOR O BODOČNOSTI ZENEVSKE USTANOVE — POLOŽAJ GDANSKA SE NE SIREMI

ZENEVA, 24. maja. Na včerajšnji javni seji Zveze narodov sta očrtala Bonnet in Halifax mednarodni položaj. Halifax je dejal, da je vodilo od septembrske krize angleško politiko učelo odpora proti zavojenjem. Čeprav je nasprotna politika ženevske ustanove zelo oslabil, so vendar njeni ideali tako visoki, da ji bodo

proj ali slej omogočili novo vstajenje. Enako je naglasil Bonnet, da sila ne bo mogla zlomiti ciljev Zveze narodov, ki so: varnost, sodelovanje in mir. Vsa Evropa stoji pred dilemo: nadvladajo ali sovražijo? Naloga mirovljubnih narodov je, da se doseže drugi imenovanji cilj. Svet Z. n. je nato sklenil, da se statut Gdan-

